

1234.

Komisija za tržište kapitala Crne Gore (u daljem tekstu: Komisija), na osnovu čl. 53 st. 4, 54 st. 5, 58 st. 3, 59 st. 5, 60 st. 8, 62 st. 15, 64 st. 3 i 65 st. 7 Zakona o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom ("Službeni list Crne Gore", br. 23/25) - (u daljem tekstu: Zakon) na 135. sjednici od 5. 8. 2025. godine, donosi

Pravila o organizacionim zahtjevima društva za upravljanje otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom ("Službeni list Crne Gore", br. 093/25 od 08.08.2025)

Opšte odredbe

Član 1

Ovim Pravilima propisuje se sledeće:

1. bliži sadržaj uslova društvima za upravljanje otvorenim investicionim fondom sa javnom ponudom (u daljem tekstu: društvo za upravljanje) s obzirom na organizacione zahteve, administrativne i računovodstvene postupke, pravila poslovnog ponašanja, lične transakcije i primjereno upravljanje informacionim sistemom;
2. bliži uslovi za identifikaciju i sprječavanje konflikta interesa i postupanje ovlašćenih lica društva za upravljanje i način obavljanja tih transakcija;
3. bliži uslovi društvima za upravljanje s obzirom na funkciju praćenja usklađenosti sa propisima;
4. način prijema obavještenja o povredama odredaba Zakona i/ili podzakonskih akata donijetih na osnovu Zakona i postupanje u vezi sa dostavljenim obavještenjem, sa jasnim pravilima o povjerljivosti podataka o licu koje je obavještenje dostavilo i licu koje je navodno, u skladu sa obavještenjem, odgovorno za nezakonitost;
5. zahtjevi društvima za upravljanje s obzirom na sistem upravljanja rizicima;
6. bliži uslovi u odnosu na mjere za neprekidno poslovanje; i
7. bliži uslovi društvima za upravljanje s obzirom na vođenje i čuvanje poslovne dokumentacije društva za upravljanje.

Opšti organizacioni zahtjevi

Član 2

Uzimajući u obzir vrstu, obim i složenost poslovanja kao i vrstu i obim usluga i aktivnosti koje pruža i obavlja, društvo za upravljanje dužno je da:

1. uspostavi unutrašnju organizacionu strukturu koja osigurava pravilno obavljanje poslova upravljanja UCITS fondom;
2. propiše, primjenjuje i redovno ažurira interne akte kojima se uređuje njegova unutrašnja organizaciona struktura i postupak donošenja odluka, kao i raspodjela odgovornosti za donošenje istih, a koji obuhvataju:
 - a) detaljan opis zaduženja i odgovornosti zaposlenih društva za upravljanje,
 - b) popis radnih mjesta i zaposlenih društva za upravljanje,
 - c) zaduženja i podjelu ovlašćenja uprave i zaposlenih društva za upravljanje,
 - d) postupak internog izvještavanja i donošenja odluka u društvu za upravljanje,
 - e) način čuvanja poslovne dokumentacije i podataka;
3. osigura da su sva relevantna lica upoznata sa svim procedurama i postupcima koje su dužna da primjenjuju u svrhu pravilnog obavljanja svojih dužnosti, a kada obavljaju više dužnosti u društvu za upravljanje, osigura da svaku od njih obavljaju nezavisno, savjesno i profesionalno;
4. uspostavi, sprovodi i redovno ažurira odgovarajuće sisteme internih kontrola koji treba da osiguraju poštovanje internih odluka i procedura na svim nivoima društva za upravljanje;
5. zapošljava lica sa kvalifikacijama, znanjima i iskustvom potrebnim za obavljanje poslova;
6. uspostavi, sprovodi i redovno ažurira efikasne sisteme internog izvještavanja i dostavljanja informacija na svim nivoima odlučivanja društva za upravljanje, kao i postupak informisanja trećih lica;
7. na odgovarajući i organizovan način čuva evidenciju o svom poslovanju i unutrašnjoj organizaciji.

Društvo za upravljanje mora imati zaposlena najmanje dva investiciona menadžera, koji posjeduju stručno znanje i stručno iskustvo potrebno za upravljanje UCITS fondovima, koji imaju visoku školsku spremu, koji su položili stručni ispit za investicionog menadžera i nijesu osuđivani za krivična djela protiv platnog prometa i privrednog poslovanja i protiv službene dužnosti.

Društvo za upravljanje dužno je da uspostavi, primjenjuje i redovno ažurira sisteme i procedure koji osiguravaju sigurnost, potpunost i tajnost podataka, pri tome vodeći računa o vrsti podataka.

Društvo za upravljanje dužno je da osigura efikasan nadzor nad aktivnostima koje obavljaju treća lica na osnovu ugovora sa društvom za upravljanje, naročito u pogledu upravljanja rizicima povezanim sa tim aktivnostima.

Društvo za upravljanje dužno je da propiše, primjenjuje i redovno ažurira mjere za neprekidno poslovanje, koje uključuju:

1. postupanje u vanrednim okolnostima;
2. čuvanje sigurnosnih kopija svih zapisa koje omogućava nesmetano obavljanje djelatnosti u vanrednim okolnostima; i
3. ako nesmetano obavljanje djelatnosti u vanrednim okolnostima nije moguće, pravovremeno uspostavljanje funkcija i pristupa podacima i pravovremeni nastavak obavljanja djelatnosti društva za upravljanje.

Društvo za upravljanje dužno je da propiše, primjenjuje i redovno ažurira računovodstvene politike i procedure koje omogućavaju pravovremeno dostavljanje finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom i drugim relevantnim propisima, a koji daju istinit i objektivan prikaz finansijske situacije društva za upravljanje i UCITS fondova kojima upravlja društvo za upravljanje, u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i pravilima.

Društvo za upravljanje dužno je da redovno prati i po potrebi ažurira, unapređuje i otklanja nedostatke internih sistema poslovanja, internih kontrola i politika i procedura iz ovog člana.

Postupanje po pritužbama

Član 3

U postupanju po pritužbama društvo za upravljanje dužno je da postupi u skladu sa članom 74 Zakona, i investitorima UCITS fonda i klijentima besplatno stavi na raspolaganje informacije o načinu podnošenja pritužbi i postupanja po istima i omogući besplatno podnošenje pritužbi.

Društvo za upravljanje dužno je da, najkasnije do 30. aprila svake godine, dostavi Komisiji godišnji izvještaj o pritužbama koji sadrži broj primljenih pritužbi investitora u prethodnoj godini, razloge zbog kojih su pritužbe podnesene kao i mjere koje su po tom osnovu preduzete.

Društvo za upravljanje dužno je da dostavi Komisiji izvještaj iz stava 2 ovog člana u elektronskom obliku, na način propisan tehničkim uputstvom Komisije.

Računovodstvene politike i procedure

Član 4

Društvo za upravljanje dužno je da osigura primjenu računovodstvenih politika i procedura iz člana 2 stav 6 ovih Pravila kako bi osiguralo zaštitu investitora i klijenata.

Društvo za upravljanje dužno je da vodi računovodstvo UCITS fonda na način da je u svakom trenutku moguće tačno utvrditi vrijednost imovine i obaveza UCITS fonda.

Društvo za upravljanje dužno je da propiše primjerene postupke kako bi osiguralo pravilno i tačno vrednovanje imovine i obaveza UCITS fonda u skladu sa odredbama čl. 219- 221 Zakona i podzakonskim aktima.

Kriterijumi za identifikaciju sukoba interesa

Član 5

Društvo za upravljanje dužno je da prilikom uspostavljanja kriterijuma za prepoznavanje sukoba interesa poštuje odredbe člana 54 Zakona.

Društvo za upravljanje dužno je da, kod prepoznavanja vrsta sukoba interesa do kojih može doći prilikom obavljanja djelatnosti društva za upravljanje, a koji mogu da nanese štetu interesima UCITS fonda, najmanje uzme u obzir nalazi li se društvo za upravljanje, relevantno lice ili lice koje je posredno ili neposredno povezano sa društvom za upravljanje putem kontrole, u sklopu obavljanja djelatnosti društva za upravljanje ili iz drugih razloga, u situaciji da:

1. bi mogli ostvariti finansijsku dobit ili izbjeći finansijski gubitak na štetu UCITS fonda;
2. imaju interes ili korist od usluge ili izvršene transakcije za račun UCITS fonda ili drugog klijenta, a koji se razlikuju od interesa UCITS fonda;
3. imaju finansijski ili neki drugi motiv za pogodovanje interesima drugog klijenta ili grupe klijenata na štetu interesa UCITS fonda;

4. obavljaju isti posao za UCITS fond kao i za druge klijente koji nisu UCITS fond; i
5. primaju ili će da prime od drugih lica dodatne podsticaje ili naknade u vezi upravljanja imovinom UCITS fonda, u vidu novca, roba ili usluga, a što nije uobičajena provizija ili naknada za tu uslugu.

Društvo za upravljanje dužno je da prilikom utvrđivanja vrsta sukoba interesa uzme u obzir:

1. interese društva za upravljanje, uključujući one koji proizlaze iz njegovog pripadanja grupi ili obavljanja djelatnosti društva za upravljanje, interese klijenata i obaveze društva za upravljanje prema UCITS fondu; i
2. interese dva ili više UCITS fondova kojima upravlja.

Politika upravljanja sukobom interesa

Član 6

Društvo za upravljanje dužno je da propiše, primjenjuje i redovno ažurira efikasnu politiku upravljanja sukobom interesa, koja mora da bude primjerena veličini i organizacionoj strukturi društva za upravljanje, kao i vrsti, obimu i složenosti djelatnosti koje društvo za upravljanje obavlja.

Kada je društvo za upravljanje član grupe, politika upravljanja sukobom interesa mora da sadrži sve okolnosti koje su poznate društvu za upravljanje ili koje bi mu trebale biti poznate.

Politika iz stava 1 ovog člana mora da sadrži:

1. okolnosti koje predstavljaju ili koje mogu dovesti do sukoba interesa na štetu UCITS fonda ili jednog ili više investitora ili klijenata, a vezano za djelatnost upravljanja UCITS fondom; i
2. procedure kojih društvo za upravljanje mora da se pridržava i mjere koje mora da primjenjuje za upravljanje sukobom interesa.

Nezavisnost u upravljanju sukobom interesa

Član 7

Prilikom utvrđivanja procedura i mjera iz člana 6 stav 3 tačke 2 ovih Pravila, društvo za upravljanje dužno je da osigura da relevantna lica uključena u različite djelatnosti društva za upravljanje, a iz kojih proizlazi mogući sukob interesa, obavljaju te djelatnosti nezavisno, uzimajući u obzir veličinu i djelatnosti društva za upravljanje i grupe kojoj društvo za upravljanje pripada, kao i rizik za nanošenje štete investitorima ili klijentima.

U cilju osiguranja stepena nezavisnosti propisanog stavom 1 ovog člana, procedure i mjere iz člana 6 stav 3 tačke 2 ovih Pravila treba da sadrže:

1. načine sprječavanja ili kontrole razmjene informacija između relevantnih lica uključenih u djelatnost upravljanja UCITS fondom kod kojih je prisutan rizik sukoba interesa, a kada bi razmjena informacija mogla da nanese štetu interesima jednog ili više investitora ili klijenata;
2. nadzor nad relevantnim licima čije primarne funkcije uključuju djelatnosti upravljanja UCITS fondom za račun investitora ili pružanje usluga klijentima, a čiji interesi mogu da dođu u sukob ili koje na drugi način zastupaju interese koji mogu da budu u sukobu, uključujući i interese društva za upravljanje;
3. uklanjanje svake neposredne povezanosti između primanja relevantnih lica koje su primarno uključena u jednu djelatnost i primanja koja ostvare druga relevantna lica primarno uključena u drugu djelatnost, kada do sukoba interesa može da dođe u vezi sa tim djelatnostima društva za upravljanje;
4. mjere kojima se bilo kojem licu sprječava ili ograničava neprimjeren uticaj na način na koji relevantna lica obavljaju djelatnosti upravljanja UCITS fondom;
5. mjere kojima se sprječava ili kontroliše istovremeno ili uzastopno učestvovanje pojedinih relevantnih lica u različitim poslovima koje obavlja društvo za upravljanje, kada takvo učestvovanje može da ima negativan uticaj na upravljanje sukobom interesa.

Ako usvajanje ili primjena procedura i mjera iz člana 6 stav 3 tačka 2 ovih Pravila ne osigurava nezavisnost iz stava 1 ovog člana, društvo za upravljanje dužno je da propiše dodatne mjere i procedure kojima će da osigura nezavisnost u upravljanju sukobom interesa.

Upravljanje aktivnostima koje dovode do štetnih sukoba interesa

Član 8

Društvo za upravljanje dužno je da čuva i redovno ažurira podatke o poslovima koje je obavilo u sklopu djelatnosti upravljanja UCITS fondom ili koji su obavljani za račun društva za upravljanje, a u kojima se pojavio ili se može pojaviti sukob interesa koji može da ima štetne posljedice za interese jednog ili više UCITS fondova ili ostalih klijenata.

U slučajevima kada usvojene politike, procedure i mjere za upravljanje sukobom interesa nisu dovoljne da bi se u razumnoj mjeri spriječila šteta koja bi mogla nastati za UCITS fond ili investitore, društvo za upravljanje dužno je da osigura da uprava društva ili drugi nadležni organi ili funkcije društva za upravljanje o tome budu bez odlaganja obaviješteni, kako bi mogli da donesu odluke kojima se osigurava postupanje u najboljem interesu UCITS fonda i investitora.

Društvo za upravljanje dužno je da o slučajevima iz stava 2 ovog člana obavijesti investitore na odgovarajućem trajnom mediju i da obrazloži svoju odluku.

Ostvarivanje glasačkog i drugih prava koji proizlaze iz instrumenata u imovini UCITS fonda

Član 9

Društvo za upravljanje dužno je da uspostavi primjerene i efikasne procedure za ostvarivanje glasačkog prava i drugih prava iz instrumenata koji pripadaju imovini UCITS fonda isključivo u korist tog UCITS fonda.

Procedure iz stava 1 ovog člana sadrže mjere i postupke za:

1. praćenje relevantnih događaja vezanih uz emitenta;
2. ostvarivanja glasačkih prava u skladu sa investicionim ciljevima i strategijom ulaganja tog UCITS fonda;
3. sprječavanje ili upravljanje sukobima interesa koji proizlaze iz ostvarivanja glasačkih prava.

Društvo za upravljanje dužno je da učini dostupnim investorima kratak opis procedura iz stava 1 ovog člana.

Pojedinosti o radnjama preduzetim na osnovu procedura iz stava 1 ovog člana, društvo za upravljanje dužno je investorima učini dostupnim, bez dodatnog troška.

Lične transakcije

Član 10

Lična transakcija je transakcija sa finansijskim instrumentom koju izvrši relevantno lice ili se izvrši u ime i/ili za račun relevantnog lica, ako je ispunjen barem jedan od sledećih uslova:

1. relevantno lice djeluje izvan djelokruga aktivnosti koje obavlja kao relevantno lice;
2. transakcija je izvršena za račun nekog od sledećih lica:
 - a) relevantnog lica;
 - b) lica sa kojim je relevantno lice u srodstvu ili sa kojom je usko povezano u smislu Zakona;
 - c) lica čiji je odnos sa relevantnim licem takve prirode da relevantno lice ima posredan ili neposredan materijalni interes od ishoda transakcije, a koji nije provizija ili naknada za izvršavanje transakcije.

Aktivnosti koje treba da se spriječe mjerama društva za upravljanje su:

1. zaključivanje lične transakcije ako takva transakcija ispunjava barem jedan od sledećih uslova:
 - a) navedenom licu je sklapanje lične transakcije zabranjeno na osnovu zakona koji uređuje tržište kapitala;
 - b) sklapanje lične transakcije uključuje zloupotrebu ili nezakonito otkrivanje povlašćenih informacija;
 - c) sklapanje ličnih transakcija je u sukobu ili postoji vjerovatnoća da dođe u sukob sa obavezama društva za upravljanje u skladu sa odredbama Zakona i zakona koji uređuje tržište kapitala;
2. savjetovanje drugog lica na sklapanje transakcije sa finansijskim instrumentima, na način koji prelazi ovlašćenja relevantnog lica ili je izvan odredbi ugovora o pružanju usluga, u slučaju da se na lične transakcije relevantnog lica odnose odredbe tačke 1 ovog stava;
3. otkrivanje bilo kojeg podatka ili mišljenja drugom licu, osim u okviru redovnog ovlašćenja ili u okviru ugovora o pružanju usluga, ako relevantno lice zna ili je trebalo da zna da će kao posledicu tog otkrivanja to drugo lice preduzeti ili je vjerovatno da će preduzeti neki od sledećih koraka:
 - a) sklopiti transakciju sa finansijskim instrumentima, koja bi, kad bi bila lična transakcija relevantnog lica, bila obuhvaćena tačkom 1 ovoga stava;
 - b) savjetovati treće lice na sklapanje takve transakcije.

Društvo za upravljanje dužno je da propiše, primjenjuje i redovno ažurira odgovarajuće mjere sa ciljem sprječavanja aktivnosti navedenih u stavu 2 ovog člana, u slučajevima koji se odnose na:

1. relevantno lice koje učestvuje u djelatnostima koje mogu da dovedu do sukoba interesa; ili

2. relevantno lice koje, zbog djelatnosti koju obavlja za račun društva za upravljanje, ima pristup povlašćenim informacijama u smislu zakona koji uređuje tržište kapitala ili drugim povjerljivim informacijama koje se odnose na UCITS fond ili na transakcije sa UCITS fondom ili za UCITS fond.

Mjere iz stava 3 ovog člana moraju posebno da osiguraju sledeće:

1. da su svim relevantnim licima društva za upravljanje iz stava 3 ovoga člana poznata ograničenja vezana za lične transakcije i mjere društva za upravljanje koje se odnose na lične transakcije i otkrivanje u skladu sa st. 2 i 3 ovoga člana;
2. da je društvo za upravljanje bez odlaganja obaviješteno o svim ličnim transakcijama koje su zaključila relevantna lica, bilo putem obaviještenja o navedenoj transakciji ili putem drugih procedura koje društvu za upravljanje omogućavaju da utvrdi postojanje ličnih transakcija;
3. da lice koje obavlja delegirane poslove društva za upravljanje ili lice ovlašćeno za nuđenje udjela UCITS fondova, vodi evidenciju ličnih transakcija relevantnih lica koje u sklopu obavljanja svojih aktivnosti mogu doći do saznanja o povlašćenim informacijama kao i da je na zahtjev, bez odlaganja, podatke o ličnim transakcijama dužno da dostavi društvu za upravljanje;
4. da se vode evidencije o svim ličnim transakcijama, kako o onima o kojima je društvo za upravljanje obaviješteno, tako i o onima koje je na drugi način utvrdilo, a koje moraju da uključuju sva odobrenja ili zabrane u vezi sa ličnim transakcijama.

St. 2 do 4 ovog člana ne primenjuju se na sledeće vrste ličnih transakcija:

1. kada je transakcija izvršena za račun relevantnog ili drugog lica u okviru usluge upravljanja portfeljem, a o njoj ne postoji prethodna komunikacija između lica ovlašćenog za upravljanje portfeljem i relevantnog ili drugog lica;
2. lične transakcije udjelima UCITS fondova ili udjelima u drugim subjektima za zajednička ulaganja koji su subjekt nadzora u skladu sa propisima država članica, ako je navedenim propisima propisan isti ili veći nivo disperzije rizika u odnosu na nivo propisan Zakonom i podzakonskim aktima, kada relevantno lice i svako drugo lice za čiji račun je transakcija izvršena nije uključeno u upravljanje navedenim subjektom.

Funkcija praćenja usklađenosti sa relevantnim propisima

Član 11

Društvo za upravljanje dužno je da, u okviru mehanizma internih kontrola, u skladu sa članom 53 stav 2 tačka 2 Zakona uspostavi i funkciju praćenja usklađenosti sa relevantnim propisima.

Funkcija praćenja usklađenosti sa relevantnim propisima iz stava 1 ovog člana zadužena je za predviđanje, identifikovanje i procenjivanje rizika neusklađenosti društva za upravljanje sa relevantnim propisima i moguće posledice, kao i za savetovanje, praćenje i izveštavanje o riziku neusklađenosti sa ciljem smanjivanja tih rizika.

Društvo za upravljanje dužno je da uspostavi, sprovodi i redovno ažurira primjerenu politiku u kojoj će da:

1. odredi ciljeve funkcije praćenja usklađenosti;
2. definiše njena ovlašćenja, odgovornosti i zaduženja;
3. osigura njenu nezavisnost i kontinuitet;
4. opiše odnos sa funkcijom upravljanja rizicima i kada je primjenjivo funkcijom interne revizije, kao i sa drugim funkcijama društva za upravljanje;
5. osigura pristup svim podacima koji su potrebni za obavljanje poslova praćenja usklađenosti;
6. osigura pravo sprovođenja internih istraga i kontrola, kao i razgovore sa relevantnim licima;
7. osigura pravo kontaktiranja uprave društva za upravljanje; i
8. definiše način i rokove izveštavanja.

Odgovornosti funkcije praćenja usklađenosti sa relevantnim propisima su sledeće:

1. identifikovanje rizika neusklađenosti kojima su društvo za upravljanje i fondovi kojima upravlja izloženi, ocenjivanje značaja tih rizika i njihovih potencijalnih posledica i na osnovu toga priprema programa praćenja koji uzima u obzir sva područja poslovanja društva za upravljanje;
2. redovna kontrola usklađenosti poslovanja sa relevantnim propisima, zasnovana na procjeni rizika usklađenosti i predlaganje korektivnih mjera, kada je to potrebno;
3. vođenje evidencija o svim informacijama vezanim za usklađenost sa relevantnim propisima, a koje su uočene u okviru društva za upravljanje, nezavisno od toga da li ih je funkcija praćenja usklađenosti sama utvrdila ili su sadržane u internim dokumentima (kao što su npr. izveštaji drugih kontrolnih funkcija, izveštaji

uprave i drugo), ili su utvrđene iz spoljnih dokumenata (npr. izvještaj revizora, komunikacija sa Komisijom i drugo);

4. analiziranje utvrđenih neusklađenosti i predlaganje korektivnih mjera, kao i praćenje da li su korektivne mjere implementirane i da li su efikasne;

5. identifikovanje svih relevantnih propisa koji su na snazi i sa kojima društvo za upravljanje mora biti usklađeno i sastavljanje liste tih propisa koja mora biti dostupna svim zaposlenim društva za upravljanje;

6. pomoć, podrška i davanje savjeta upravi društva za upravljanje u vezi sa pitanjima koja se odnose na usklađenost sa relevantnim propisima, uključujući obavješćavanje o promjenama u propisima koji mogu imati uticaja na oblast usklađenosti;

7. edukacija zaposlenih o usklađenosti sa relevantnim propisima i podizanje svijesti zaposlenih društva za upravljanje o važnosti usklađenosti sa relevantnim propisima;

8. dokumentovanje svih poslova koje obavlja na osnovu svojih ovlašćenja, odgovornosti i zaduženja, na način koji omogućava provjeru toka konkretnog posla;

9. izrada ad hoc izvještaja prema upravi društva za upravljanje, o značajnim nalazima i nedostacima, o preduzetim mjerama, kao i izrada redovnih izvještaja u skladu sa članom 57 st. 4 do 7 Zakona.

Aktivnosti koje obavljaju druge kontrolne funkcije treba da budu koordinisane sa aktivnostima koje obavlja funkcija praćenja usklađenosti, poštujući pritom nezavisnost i ovlašćenja različitih funkcija.

Kada je to primjenjivo, funkcija interne revizije u sklopu svojih ovlašćenja procjenjuje funkcionisanje i efikasnost funkcije praćenja usklađenosti sa relevantnim propisima.

Funkcija praćenja usklađenosti sa relevantnim propisima učestvuje u nadzoru postupanja sa pritužbama i razmatra iste u slučaju kada mogu biti relevantne za praćenje usklađenosti sa relevantnim propisima.

Izuzete od obaveze nezavisnosti funkcije praćenja usklađenosti

Član 12

Prilikom procenjivanja da li je srazmjerno korišćenje izuzeća iz člana 59 stav 4 Zakona, društvo za upravljanje dužno je da procijeni da li će efikasnost funkcije praćenja usklađenosti tim izuzećem biti ugrožena, kao i da takvu procjenu redovno preispituje. Prilikom procenjivanja iz stava 1 ovog člana, društvo za upravljanje dužno je da odluči koje su mjere najprimjerenije za osiguranje efikasnosti funkcije praćenja usklađenosti i uzeti u obzir sledeće kriterijume:

1. obavlja li društvo za upravljanje uz djelatnost upravljanja UCITS fondovima i djelatnost upravljanja alternativnim investicionim fondovima, dobrovoljnim penzionim fondovima ili fondovima osnovanim prema posebnim zakonima, kao i obavlja li i pomoćne djelatnosti iz člana 19 stav 1 tačka 2 Zakona;
2. obim i složenost poslovanja, broj fondova kojim upravlja, veličinu imovine kojom upravlja, kompleksnost investicionih strategija fondova kojim upravlja, kao i ukupan bilans i prihode društva za upravljanje;
3. broj investitora i vrste investitora u fondovima kojima upravlja (mali i/ili profesionalni investitori);
4. broj zaposlenih društva za upravljanje;
5. da li je društvo za upravljanje dio grupe;
6. broj lica koje uz društvo za upravljanje nude udjele UCITS fondova kojima isto upravlja;
7. prekogranično obavljanje djelatnosti; i
8. organizaciju i sofisticiranost IT sistema.

Vođenje i čuvanje poslovne dokumentacije i podataka

Član 13

Društvo za upravljanje dužno je da, svu poslovnu dokumentaciju i podatke koje je dužno da izrađuje i prikuplja u skladu sa Zakonom i propisima donesenim na osnovu Zakona, čuva najmanje 5 godina nakon isteka poslovne godine na koju se ti podaci odnose.

Društvo za upravljanje dužno je da, na zahtjev Komisije i u svrhu sprovođenja nadzora, s obzirom na vrstu finansijskog instrumenta ili transakcije, čuva poslovnu dokumentaciju i podatke ili dio nje i duže od roka iz stava 1 ovog člana.

Društvo za upravljanje dužno je da čuva poslovnu dokumentaciju i podatke i nakon prestanka važenja dozvole za rad iz člana 20 Zakona, u rokovima propisanim stavom 1 ovog člana.

Društvo za upravljanje dužno je da, drugom društvu za upravljanje na koje je prenijelo poslove upravljanja UCITS fondom, omogući pristup ili preda poslovnu dokumentaciju i podatke za poslednjih 5 godina poslovanja koji se odnose na prenesene poslove upravljanja.

Poslovna dokumentacija i podaci iz stava 1 ovog člana moraju da se čuvaju na trajnom mediju koji omogućava čuvanje podataka na način da oni budu dostupni Komisiji na zahtjev u svakom trenutku, u obliku i na način koji ispunjava sledeće uslove:

1. Komisija mora biti u mogućnosti da pristupi dokumentaciji i podacima, kao i da utvrdi sve ključne faze obrade svake transakcije;
2. mora da bude moguće jednostavno utvrditi sve ispravke ili izmjene, kao i sadržaj dokumentacije i podataka prije takvih ispravki ili izmjena;
3. dokumentacija i podaci moraju da budu zaštićeni od neovlašćenog pristupa i mogućih gubitaka u zapisu, i moraju se čuvati na način koji osigurava trajnost zapisa;
4. manipulacija dokumentacijom i podacima ili bilo kakva njihova izmjena mora biti onemogućena.

Društvo za upravljanje dužno je da, sigurnosne kopije svih podataka i dokumentacije, čuva izvan poslovnih prostorija društva za upravljanje, na način i u rokovima propisanim st. 1 do 5 ovog člana.

Računska obrada podataka

Član 14

Društvo za upravljanje dužno je da propiše i primjenjuje mjere i postupke kojima će informacioni sistem društva pravovremeno i pravilno da evidentira transakcije izvršene za UCITS fond i zahtjeve za otkup ili izdavanje udjela UCITS fonda kako bi osiguralo postupanje u skladu sa čl. 15 i 16 ovih Pravila.

Društvo za upravljanje dužno je da osigura visok nivo sigurnosti tokom elektronske obrade podataka kao i tačnost i povjerljivost evidentiranih podataka.

Evidentiranje transakcija UCITS fonda

Član 15

Društvo za upravljanje dužno je da bez odlaganja evidentira svaku transakciju izvršenu za UCITS fond, na način koji omogućava utvrđivanje i praćenje svih ključnih faza obrade naloga i izvršenja transakcije.

Evidencija iz stava 1 ovog člana, ako se radi o finansijskim instrumentima, najmanje sadrži:

1. naziv UCITS fonda i lica koje daje nalog za račun UCITS fonda;
2. identifikacionu oznaku instrumenta, naziv instrumenta odnosno karakteristike ugovora;
3. količinu i cijenu;
4. vrstu naloga ili transakcije;
5. za naloge, datum i tačno vrijeme davanja naloga;
6. za transakcije, datum i tačno vrijeme izvršenja transakcije;
7. ime lica koje daje nalog ili izvršava transakciju;
8. razloge za opoziv naloga, kada je to primjenjivo;
9. za izvršene transakcije, identifikaciju druge ugovorne strane i mjesto izvršenja.

U smislu stava 2 tačke 9 ovog člana "mjesto izvršenja" je regulisano tržište, multilateralna trgovačka platforma i sistematski internalizator, u skladu sa odredbama zakona koji uređuje tržište kapitala ili održavaoca tržišta ili nekog drugog osiguravaoca likvidnosti ili subjekta koji u trećoj državi izvršava funkciju sličnu funkcijama koje izvršavaju bilo koji od prethodno navedenih subjekata odnosno OTC tržište.

Društvo za upravljanje dužno je da vodi evidenciju i o svim drugim sklopljenim ugovorima ili poslovima na način da evidentira sve bitne karakteristike i odrednice sklopljenog ugovora ili posla.

Evidentiranje zahtjeva za otkup i izdavanje udjela

Član 16

Društvo za upravljanje dužno je da, po prijemu zahtjeva za otkup i izdavanje udjela UCITS fonda iste bez odlaganja evidentira. Evidencija iz stava 1 ovog člana uključuje najmanje sledeće podatke:

1. naziv UCITS fonda;
2. ime/naziv pravnog lica koja podnosi zahtjev kao i lica u čije se ime zahtjev podnosi;

3. ime lica koje je primilo zahtjev odnosno oznaku ukoliko je zahtjev primljen elektronskim putem;
4. datum i vrijeme prijema zahtjeva;
5. uslove i način plaćanja;
6. vrstu zahtjeva.

Po izvršenju zahtjeva za izdavanje i otkup udjela društvo za upravljanje dužno je da bez odlaganja evidentira i:

1. datum izvršenja zahtjeva;
2. broj otkupljenih ili izdatih udjela;
3. cijenu udjela UCITS fonda pri otkupu ili izdavanju udjela;
4. ukupnu vrijednost otkupljenih ili izdatih udjela;
5. ukupan iznos uplaćenih (uključujući ulaznu naknadu) ili isplaćenih sredstava (po odbitku izlazne naknade), kao i iznose naplaćenih ulaznih ili izlaznih naknada.

Upravljanje rizicima

Član 17

Upravljanje rizicima uključuje cjelokupno i blagovremeno prepoznavanje rizika, kojima su ili bi mogli biti izloženi društvo za upravljanje i UCITS fond u svom poslovanju kao i analizu uzroka njihovog nastanka, koji moraju biti dokumentovani.

Mjerenje i ocjena rizika uključuje izradu kvantitativnih i/ili kvalitativnih ocjena mjerljivih i/ili nemjerljivih rizika, koje je društvo za upravljanje prepoznalo u postupku utvrđivanja rizika, a te ocjene moraju biti dokumentovane.

Upravljanje rizicima uključuje postupke i procedure kojima se sprovode mjere preuzimanja, smanjivanja, disperzije, prenosa i izbjegavanja rizika, koje je društvo za upravljanje prepoznalo i izmjerilo odnosno ocijenilo.

Prilikom preuzimanja rizika društvo za upravljanje dužno je da definiše politike i procedure vezane za odgovornost, učestalost i način praćenja rizika koje društvo za upravljanje i UCITS fond preuzimaju u svom poslovanju.

Politika upravljanja rizicima

Član 18

Društvo za upravljanje dužno je da, uzimajući u obzir značaj, obim i složenost poslovanja društva za upravljanje, kao i značaj, obim i složenost poslova koje obavlja za račun UCITS fonda, za društvo za upravljanje i svaki UCITS fond kojim upravlja, usvoji, sprovodi i redovno ažurira primjerenu politiku upravljanja rizicima.

Politika upravljanja rizicima iz stava 1 ovog člana mora da sadrži najmanje sledeće:

1. postupke utvrđivanja rizika, kojima su ili bi mogli da budu izloženi društvo za upravljanje i UCITS fond u svom poslovanju;
2. postupke koji društvu za upravljanje omogućavaju da za društvo za upravljanje i svaki UCITS fond kojim upravlja izmjeri odnosno procijeni izloženost tržišnom riziku, riziku likvidnosti, riziku druge ugovorne strane, operativnom riziku i svim drugim vrstama rizika kojima bi društvo za upravljanje i UCITS fond mogli da budu izloženi;
3. postupke, alate i tehnike za mjerenje i upravljanje rizicima u skladu sa članom 20 ovih. Pravila i računanje ukupne izloženosti UCITS fonda vezano za izvedenice (u daljem tekstu; ukupna izloženost UCITS fonda) u skladu s članom 21 ovih Pravila;
4. podjelu odgovornosti pri upravljanju rizicima unutar društva za upravljanje;
5. uslovi, sadržaj i učestalost izvještavanja funkcije upravljanja rizicima u skladu sa članom 63 stav 3 tč. 4 i 5 Zakona.

Procjena, praćenje i periodično revidiranje politike upravljanja rizicima

Član 19

Društvo za upravljanje dužno je da, periodično i prilikom svake značajne promjene izloženosti rizicima, procjenjuje primjerenost politike upravljanja rizicima društva za upravljanje i UCITS fonda, a najmanje jednom godišnje.

Kako bi osiguralo postupanje iz stava 1 ovog člana, društvo za upravljanje dužno je da prati i ocjenjuje:

1. primjerenost i efikasnost politike upravljanja rizicima iz člana 18 ovih Prava u odnosu na postupke, alate i tehnike mjerenja i upravljanja rizicima propisane članom 20 ovih Pravila;
2. usklađenost postupanja društva za upravljanje sa politikom upravljanja rizicima iz člana 18 ovih Pravila kao i postupcima, alatima i tehnikama upravljanja rizicima propisanim članom 20 ovih Pravila;
3. primjerenost i efikasnost preduzetih mjera sa ciljem otklanjanja nedostataka u sprovođenju postupaka upravljanja rizicima.

Društvo za upravljanje dužno je da obavijesti Komisiju o svim značajnim izmjenama u vezi sa upravljanjem rizicima.

Društvo za upravljanje dužno je da osigura da Komisija može kontinuirano da provjerava postupa li društvo za upravljanje u skladu sa zahtjevima iz st. 1 i 2 ovog člana.

Mjerenje i upravljanje rizicima

Član 20

Društvo za upravljanje dužno je da, uzimajući u obzir značaj, obim i složenost poslovanja društva, kao i značaj, obim i složenost poslova koje obavlja za račun UCITS fonda, kao i profil rizičnosti društva za upravljanje i UCITS fonda, propiše postupke, alate i tehnike mjerenja i upravljanja rizicima kako bi:

1. rizici kojima su društvo za upravljanje i UCITS fondovi kojima upravlja izloženi ili bi mogli da budu izloženi u svakom trenutku mogli biti mjerljivi i kako bi se njima moglo upravljati;
2. osiguralo usklađenost sa ograničenjima ukupne izloženosti UCITS fonda, ograničenjima izloženosti riziku druge ugovorne strane i ograničenjima izloženosti riziku koncentracije u emitentu u skladu sa Zakonom i ovim Pravilima.

Društvo za upravljanje dužno je da, kako bi ispunilo odredbe iz stava 1 ovog člana, za svaki UCITS fond kojim upravlja:

1. osigura primjenu postupaka, alata i tehnika za mjerenje rizika koji su nužni kako bi osigurali da su rizici preuzetih pozicija i njihov doprinos ukupnom profilu rizičnosti tačno izmjereni na osnovu ispravnih i pouzdanih podataka i da su postupci, alati i tehnike upravljanja rizicima primjereno dokumentovani;
2. kada je to primjereno, periodično sprovodi retroaktivna testiranja kako bi se provjerila ispravnost postupaka mjerenja rizika koja uključuju predviđanja na osnovu modela i procjene;
3. kada je to primjereno, periodično sprovodi stres testove i analize scenarija sa ciljem otklanjanja rizika koji proizlaze iz mogućih promjena tržišnih uslova koji bi mogli da imaju negativan uticaj na poslovanje UCITS fonda;
4. propiše, primjenjuje i redovno ažurira interna ograničenja izloženosti rizicima, uzimajući u obzir sve rizike koji su u skladu sa članom 18 stav 2 tačka 2 ovih Pravila značajni za društvo za upravljanje i UCITS fond i da osigura dosljednost primjene profila rizičnosti društva za upravljanje i UCITS fonda;
5. osigura da je nivo izloženosti rizicima za društvo za upravljanje i svaki UCITS fond kojim upravlja u svakom trenutku u skladu sa ograničenjima izloženosti rizicima iz tačke 4 ovog stava;
6. propiše, primjenjuje i redovno ažurira primjerene procedure i postupke koji, u slučaju postojećih ili očekivanih prekoračenja ograničenja izloženosti rizicima društva za upravljanje i UCITS fonda, u najboljem interesu investitora osiguravaju blagovremeno usklađivanje sa ograničenjima izloženosti rizicima društva za upravljanje i UCITS fonda.

Društvo za upravljanje dužno je da primjereno upravlja rizikom likvidnosti sa ciljem da u svakom trenutku osigura usklađenost svakog UCITS fonda kojim upravlja sa članom 217 stav 1 Zakona.

Društvo za upravljanje je, u cilju ispunjenja obaveze iz stava 3 ovog člana, dužno da osigura primjenu postupaka, alata i tehnika kojima će periodično, a najmanje jednom mjesečno, koristeći javno dostupne podatke o trgovini, naloge za kupovinu na regulisanom ili drugom tržištu i druge karakteristike finansijskog instrumenta (mogućnost prijevremenog razročenja, ugrađeno pravo prodaje emitentu i sl.), izračuna broj dana koji su potrebni za unovčenje 25%, 50% i 75% neto imovine fonda, kao i da taj broj dana stavi u odnos sa procjenom rizika isplata udjela u fondu od strane investitora uzimajući pritom u obzir istorijsko kretanje imovine fonda, strukturu investitora, udio investitora sa najvećim udjelom u imovini fonda, mogućnosti korišćenja tehnika i instrumenata u svrhu efikasnog upravljanja portfeljem i sl.

Prilikom ulaganja imovine UCITS fonda društvo za upravljanje dužno je da vodi računa o likvidnosti finansijskih instrumenata i njihovom graničnom uticaju na ukupnu likvidnost portfelja UCITS fonda, a sve u smislu mogućnosti ispunjavanja Zakonom propisanih uslova i rokova isplate pri otkupu udjela.

Društvo za upravljanje dužno je da kontinuirano vodi računa o likvidnosti portfelja UCITS fonda na način da periodično procjenjuje nalazi li se u portfelju UCITS fonda dovoljno likvidne imovine kako bi moglo udovoljiti Zakonom propisanim uslovima i rokovima isplate pri otkupu udjela UCITS fonda, upravljajući rizikom likvidnosti na način propisan stavom 3 ovog člana.

Društvo za upravljanje, kada je to primjenjivo, dužno je da sprovede stres test koji omogućava procjenu rizika likvidnosti društva za upravljanje i UCITS fonda u vanrednim okolnostima.

Društvo za upravljanje dužno je da osigura da likvidnost ulaganja svakog UCITS fonda kojim upravlja bude u skladu sa obavezama isplate udjela propisanim prospektom i/ili pravilima fonda, profilom fonda, strukturom ulagatelja i tržišnim okolnostima.

Obračunavanje ukupne izloženosti

Član 21

Društvo za upravljanje dužno je da računa ukupnu izloženost UCITS fonda kojim upravlja kao:

1. dodatnu izloženost UCITS fonda i učinak finansijske poluge koju je generisao korišćenjem derivativnih instrumenata, uključujući ugrađene izvedenice, u skladu sa odredbom člana 209 stav 6 Zakona, a koji ne smiju prekoračiti ukupnu neto vrijednost imovine UCITS fonda; ili
2. tržišni rizik portfelja UCITS fonda.

Društvo za upravljanje dužno je da računa ukupnu izloženost UCITS fonda najmanje jednom dnevno.

Društvo za upravljanje može ukupnu izloženost računati:

1. metodom izloženosti koja se zasniva na obavezama u skladu sa odredbom člana 24 ovih Pravilnika; ili
2. VaR metodom.

Društvo za upravljanje dužno je da osigura da izabrana metoda mjerenja ukupne izloženosti bude primjerena strategiji ulaganja UCITS fonda, vrstama i složenosti korišćenih izvedenica te udjelu izvedenica u imovini UCITS fonda.

Ako društvo za upravljanje pri upravljanju imovinom UCITS fonda u skladu sa članom 210 Zakona koristi tehnike i instrumente, kao što su repo ugovori ili transakcije pozajmljivanja prenosivih hartija od vrijednosti sa ciljem generisanja dodatnog učinka finansijske poluge ili izloženosti tržišnim rizicima, dužno je da navedene transakcije uzme u obzir prilikom računanja ukupne izloženosti.

Bez obzira na stav 4 ovog člana, društvo za upravljanje dužno je da za mjerenje ukupne izloženosti UCITS fonda koristi VaR metodu ako:

1. UCITS fond upotrebljava kompleksne strategije upravljanja, kao što su opcione strategije, arbitražne strategije ili složene strategije dugih/kratkih pozicija ili tržišno neutralne strategije;
2. ulaže sredstva UCITS fonda u složene neuvrštene (OTC) izvedenice; ili
3. se metodom izloženosti koja se zasniva na obavezama ne može odgovarajuće obuhvatiti tržišni rizik.

Metoda izloženosti zasnovana na obavezama

Član 22

Društvo za upravljanje dužno je da, kada za računanje ukupne izloženosti koristi metodu izloženosti zasnovanu na obavezama, primijeni tu metodu na sve pozicije u izvedenicama, uključujući ugrađene izvedenice, nezavisno koriste li se kao dio strategije ulaganja UCITS fonda u cilju smanjivanja rizika ili u cilju ostvarivanja investicione strategije UCITS fonda, a sve u skladu sa odredbom člana 209 stav 6 Zakona.

Društvo za upravljanje dužno je da, kada za računanje ukupne izloženosti koristi metodu izloženosti zasnovanu na obavezama, svaku poziciju u izvedenicama pretvori u tržišnu vrijednost pripadajuće pozicije u osnovnoj imovini te izvedenice (osnovna metoda izloženosti zasnovana na obavezama).

Ako korišćenje izvedenica ne generiše dodatnu izloženost za UCITS fond, izloženost osnovne imovine nije potrebno uključiti u računanje obaveze.

Ako se koristi metoda izloženosti zasnovana na obavezama, sredstva pozajmljena UCITS fondu u skladu sa članom 102 stav 5 Zakona ne treba da se uzimaju u obzir prilikom računanja ukupne izloženosti.

Rizik druge ugovorne strane i koncentracije u emitentu

Član 23

Društvo za upravljanje dužno je da osigura da rizik druge ugovorne strane koji proizlazi iz neuvrštenih (OTC) izvedenica, podliježe ograničenjima iz člana 210 Zakona.

Društvo za upravljanje dužno je da prilikom računanja izloženosti UCITS fonda drugoj ugovornoj strani u skladu sa odredbom člana 210 stav 1 tačka 3 Zakona, u obračun uključi pozitivnu tržišnu vrijednost ugovora o neuvrštenim (OTC) izvedenicama koji je zaključen sa tom ugovornom stranom.

Društvo za upravljanje može da netira pozicije UCITS fonda u izvedenicama sa istom drugom ugovornom stranom, pod sledećim uslovima:

1. ispunjene su pravne pretpostavke za netiranje za račun UCITS fonda;
2. netiranje je dozvoljeno samo za neuvrštenne (OTC) izvedenice i sa istom drugom ugovornom stranom i u njega nije moguće uključiti eventualne druge izloženosti UCITS fonda prema toj drugoj ugovornoj strani.

Društvo za upravljanje dužno je da, kada u ime UCITS fonda prenosi kolateral drugoj ugovornoj strani, vrijednost kolaterala uključi u obračun izloženosti prema drugoj ugovornoj strani iz člana 254 stav 1 tačka 3 Zakona, a preneseni kolateral može da se uključi u obračun izloženosti drugoj ugovornoj strani na neto osnovi samo ako je društvo za upravljanje u mogućnosti da pravno izvrši sporazume o netiranju sa drugom ugovornom stranom u ime UCITS fonda.

Društvo za upravljanje dužno je da ograničenja koncentracije emitenta iz člana 214 stav 1 Zakona računa na osnovu izloženosti osnovnoj imovini nastaloj korišćenjem izvedenica, u skladu sa metodom izloženosti zasnovanoj na obavezama.

Društvo za upravljanje dužno je da uključi svaku izloženost riziku druge ugovorne strane proizašlu iz transakcija neuvrštenim (OTC) izvedenicama u obračun izloženosti prema drugoj ugovornoj strani iz člana 210 stav 1 tačka 3 Zakona.

Postupci vrednovanja OTC izvedenica

Član 24

Društvo za upravljanje dužno je da osigura i odgovarajućom dokumentacijom može da potvrdi da se u obračunu izloženosti UCITS fonda prema finansijskim izvedenicama kojima se trguje izvan regulisanih tržišta (OTC izvedenice) koriste fer vrijednosti koje se ne zasnivaju isključivo na tržišnim cijenama koje kotira druga ugovorna strana u transakcijama na neregulisanom tržištu i koje ispunjavaju sledeće uslove:

1. osnova za fer vrijednost je relevantna tržišna vrijednost preuzeta od odgovarajućeg izvora, ili, ako takva vrijednost nije dostupna, vrijednost obračunata odgovarajućom metodom procjene vrijednosti;
2. potvrda vrednovanja sprovedena je od:
 - a) treće strane nezavisne od druge ugovorne strane OTC izvedenice, redovno i na takav način da UCITS fond istu može da provjeri; ili
 - b) primjerene organizacione funkcije unutar društva za upravljanje nezavisne od djelatnosti upravljanja imovinom UCITS fonda.

Društvo za upravljanje dužno je da, u smislu stava 1 ovog člana i uzimajući u obzir vrstu i složenost OTC izvedenica uspostavi, sprovodi, redovno ažurira i adekvatno dokumentuje mjere i postupke koji osiguravaju adekvatno, transparentno i fer vrednovanje izloženosti UCITS fonda prema OTC izvedenicama.

Društvo za upravljanje dužno je da osigura da fer vrijednost OTC izvedenica bude adekvatno, precizno i nezavisno procijenjena. Dužnosti i odgovornosti funkcije upravljanja rizicima moraju da budu posebno definisane u smislu odredbi st. 1 i 2 ovog člana.

Izveštaj o derivativnim instrumentima

Član 25

Društvo za upravljanje dužno je da Komisiji najmanje jednom godišnje, do 31. januara tekuće godine za prethodnu godinu, dostavi izvještaj sa informacijama koje odražavaju istinit i vjeran prikaz vrsta derivativnih instrumenata koji se koriste za svaki UCITS fond kojim upravlja, rizike osnovne imovine, kvantitativna ograničenja ulaganja i metode korišćene za procjenu rizika povezanih sa transakcijama derivativnim instrumentima.

U slučaju da Komisija procijeni da su izvještaji iz stava 1 ovog člana neispravni ili nepotpuni naložiće društvu za upravljanje da iste ispravi odnosno dopuni.

Društvo za upravljanje je dužno da dostavi izvještaje iz st. 1 i 2 ovog člana u elektronskom obliku, na način propisan tehničkim uputstvom Komisije.

Dostavljanje dokumentacije

Član 26

Smatra se da je društvo za upravljanje dostavilo dokumentaciju iz člana 3 stav 2 i člana 25 ovih Pravila u trenutku kada je dokumentacija zabilježena na servisu za prijem takve dokumentacije.

U slučaju da dostava izvještaja iz stava 1 ovog člana iz razloga tehničke nemogućnosti dostavljanja ili dostavljanja koje nije pravilno izvršeno društvo za upravljanje dužno je da dokumentaciju dostavi u pisanom obliku, neposredno ili poštom u svrhu blagovremenog izvještavanja.

Društvo za upravljanje je obavezno da najkasnije u roku od 8 dana od dana prestanka okolnosti tehničke nemogućnosti dostavljanja izvještaja iz člana 3 stav 2 i člana 25 ovih Pravila, iste dostavi Komisiji na način kako je propisano stavom 1 ovog člana.

Komisija može, u slučaju potrebe, da zatraži od društva za upravljanje dostavljanje određene dokumentacije propisane ovim Pravilima i u originalu ili ovjerenoj kopiji, nezavisno od izvršene dostave u elektronskom obliku.

Mjere za kontinuirano poslovanje

Član 27

Poslovni procesi nužni za kontinuirano i primjereno pružanje usluga i obavljanje djelatnosti su poslovni procesi društva za upravljanje kod kojih bi greške ili propusti pri izvršavanju u značajnoj mjeri naškodili:

1. neprekidnom ispunjavanju uslova i obaveza društva za upravljanje propisanih Zakonom ili propisima podzakonskim aktima donijetim na osnovu Zakona;
2. finansijskoj stabilnosti društva za upravljanje; ili
3. kontinuitetu u pružanju usluga i obavljanju djelatnosti.

Društvo za upravljanje dužno je da propiše i primjenjuje mjere i postupke kojima će informacioni sistem društva za upravljanje blagovremeno i pravilno da evidentira transakcije izvršene za UCITS fond i zahtjeve za otkup ili izdavanje udjela UCITS fonda kako bi osiguralo postupanje u skladu sa čl. 9 i 10 ovih Pravila.

Poslovi koji se u smislu stava 1 ovoga člana ne smatraju poslovnim procesima nužnim za kontinuirano i uredno obavljanje djelatnosti mogu da budu:

1. pružanje savjetodavnih usluga društvu za upravljanje, pružanje ostalih usluga koje ne čine dio poslovanja društva za upravljanje, uključujući pravno savjetovanje, osposobljavanje radnika, osiguranje prostorija i radnika društva za upravljanje;
2. standardizovane usluge: uključujući usluge informisanja o tržištu i pružanje informacija o cijenama.

Primjereno upravljanje informacionim sistemom

Član 28

Društvo za upravljanje dužno je da propiše, primjenjuje i redovno ažurira politiku sigurnosti informacionog sistema društva za upravljanje koja mora da sadrži načela, mjere i postupke kojima će se osigurati povjerljivost, cjelovitost i dostupnost podataka koji se obrađuju u informacionom sistemu društva.

Društvo za upravljanje dužno je da propiše, primjenjuje i redovno ažurira interne akte koji uređuju primjereno korišćenje informacionog sistema društva za upravljanje.

Društvo za upravljanje dužno je da propiše, primjenjuje i redovno održava plan oporavka od štetnih događaja koji mora da sadrži mjere i postupke za oporavak prekinutih poslovnih sistema u razumnom roku.

Postupanje u najboljem interesu UCITS fonda i njegovih investitora

Član 29

Društvo za upravljanje dužno je da prema investitorima UCITS fonda postupa nepristrasno.

Društvo za upravljanje ne smije pogodovati interesima jedne grupe investitora u odnosu na interese bilo koje druge grupe investitora.

Društvo za upravljanje dužno je da propiše i usvoji odgovarajuće politike i procedure kojima se sprječavaju zloupotrebe koje bi mogle da utiču na stabilnost i integritet tržišta.

Društvo za upravljanje dužno je da osigura da vrednovanje imovine UCITS fonda bude u skladu sa tačnim, fer i transparentnim metodama vrednovanja, postupajući u najboljem interesu investitora, kao i da to dokumentuje na odgovarajući način.

Postupanje sa pažnjom dobrog stručnjaka

Član 30

Društvo za upravljanje dužno je da prilikom odabira i kontinuiranog praćenja ulaganja postupa sa pažnjom dobrog stručnjaka, u najboljem interesu UCITS fonda i integriteta tržišta.

Društvo za upravljanje dužno je da osigura posjedovanje odgovarajućeg stepena stručnosti i znanja o imovini u koju se ulažu sredstva UCITS fonda.

Društvo za upravljanje dužno je da propiše primjerene politike i procedure, kao i da primjenjuje odgovarajuće mjere koje osiguravaju da se investicione odluke u ime UCITS fonda donose i ostvaruju u skladu sa ciljevima, strategijom i ograničenjima izloženosti rizicima UCITS fonda.

Društvo za upravljanje dužno je da propiše, sprovodi i periodično ažurira efikasne politike i procedure kojima se uređuje investicioni proces vezan za ulaganja imovine UCITS fonda.

Društvo za upravljanje dužno je da, primjenjujući sopstvenu politiku upravljanja rizicima, prilikom razmatranja konkretnog ulaganja, kad je to primjenjivo, izradi analize i procjene uticaja konkretnog ulaganja na strukturu imovine UCITS fonda, likvidnost i profil rizičnosti.

Društvo za upravljanje dužno je da analize i procjene iz stava 5 ovog člana sprovodi isključivo na osnovu pouzdanih i relevantnih kvalitativnih i kvantitativnih informacija i podataka.

Društvo za upravljanje dužno je da prilikom zaključivanja, sprovođenja ili raskida ugovora o upravljanju rizicima sa trećim licima postupa sa pažnjom dobrog stručnjaka.

Društvo za upravljanje dužno je da prije zaključivanja ugovora iz stava 7 ovog člana preduzme sve potrebne aktivnosti kako bi utvrdilo da je treće lice stručno i sposobno za pouzdano, profesionalno i učinkovito obavljanje poslova upravljanja rizicima, kao i da uspostavi metode i postupke za kontinuiranu procjenu primjerenosti i pouzdanosti načina na koji treće lice obavlja delegirane poslove upravljanja rizicima.

Izvrštavanje o izvršenim zahtjevima za izdavanje i otkup udjela

Član 31

Društvo za upravljanje dužno je da po izvršenju zahtjeva za izdavanje i otkup udjela, investitoru bez odlaganja, a u slučaju da je treće lice uključeno u proces izvršavanja zahtjeva za izdavanje i otkup udjela, najkasnije prvog radnog dana nakon prijema obavještenja od trećeg lica, u pisanom obliku ili na drugom odgovarajućem trajnom mediju dostavi obavještenje o izvršenju zahtjeva.

Odredba stava 1 ovog člana ne primjenjuje se u slučaju kad obavještenje sadrži iste informacije koje je treće lice dužno bez odlaganja da dostavi investitoru.

Kada se obavještenja iz stava 1 ovog člana, dostavljaju putem elektronske pošte, moraju da budu ispunjeni sledeći uslovi:

1. dostavljanje obavještenja je primjereno kontekstu u kojem se odvija ili će se odvijati poslovanje između investitora i društva za upravljanje;
2. investitor je izričito odabrao obavještanje putem elektronske pošte.

Kada se u skladu sa odredbama ovog člana obavještenja dostavljaju putem elektronskog sistema, moraju da budu ispunjeni sledeći uslovi:

1. investitor je putem elektronske pošte obavješten o adresi elektronskog sistema i mjestu na stranici gdje se traženim podacima može pristupiti;
2. podaci su neprekidno dostupni i redovno se ažuriraju;
3. traženim podacima investitor pristupa putem dodijeljenog korisničkog imena i pripadajuće lozinke;
4. dostavljanje obavještenja je primjereno kontekstu u kojem se odvija ili će se odvijati poslovanje između investitora i društva za upravljanje;
5. investitor izričito bira obavještanje putem elektronskog sistema.

U smislu st. 3 i 4 ovog člana, dostavljanje obavještenja putem elektronskih komunikacija smatra se primjerenim kontekstu u kojem se odvija ili će se odvijati poslovanje između društva za upravljanje i investitora, kada investitor dostavi valjanu adresu elektronske pošte.

Obavještenje iz stava 1 ovog člana sadrži, kada je to primjenjivo, sledeće informacije:

1. ime, sjedište, poslovnu adresu društva za upravljanje;
2. ime i prezime/naziv društva ili drugu oznaku investitora;
3. datum i vrijeme prijema zahtjeva i način plaćanja;
4. datum izvršenja zahtjeva;

5. naziv i identifikacionu oznaku UCITS fonda;
6. vrstu zahtjeva (izdavanje ili otkup);
7. broj udjela;
8. cijenu udjela po kojoj se izvršio zahtjev za izdavanje ili otkup udjela,
9. datum cijene udjela;
10. ukupan iznos zahtjeva, u koji je u slučaju zahtjeva za izdavanje udjela uključena ulazna naknada ili u slučaju zahtjeva za otkup udjela po odbijanju izlazne naknade; i
11. ukupan iznos naknada naplaćenih prilikom izdavanja ili otkupa udjela, na zahtjev investitora prikazan po pojedinačnim stavkama.

U slučaju zahtjeva za izdavanje ili otkup udjela koji se izvršavaju periodično, obavještenje iz stava 1 ovog člana dostavlja se u rokovima propisanim stavom 1 ovog člana ili najmanje jednom u šest mjeseci.

Društvo za upravljanje dužno je da na zahtjev investitora dostavi podatke o statusu njegovog zahtjeva.

Izvršavanje odluka o trgovanju u ime UCITS fonda

Član 32

Društvo za upravljanje dužno je da, kada trguje u ime UCITS fonda kojim upravlja, postupa u njegovom najboljem interesu.

Da bi ispunilo zahtjeve iz ovog člana, društvo za upravljanje je dužno da preduzme sve potrebne radnje kako bi postiglo najpovoljniji ishod za UCITS fond, vodeći računa o cijeni, troškovima, brzini i vjerovatnoći izvršenja i saldiranja, veličini i vrsti naloga, kao i o svim drugim okolnostima bitnim za izvršavanje naloga.

Društvo za upravljanje dužno je da propiše i primjenjuje efikasne mjere za ispunjavanje uslova iz stava 2 ovog člana, kao i politiku kojom će se omogućiti postizanje najpovoljnijeg ishoda prilikom izvršenja naloga UCITS fonda.

Društvo za upravljanje dužno je da redovno prati primjerenost i efikasnost mjera i politike iz stava 3 ovog člana, kao i da ih po potrebi unapređuje i ispravlja eventualne nedostatke, kao i da u odnosu na iste investitorima učini dostupnim odgovarajuće informacije, kao i o značajnim promjenama te politike.

Društvo za upravljanje dužno je da, u slučaju značajnih promjena koje mogu uticati na mogućnost trajnog postizanja najpovoljnijeg ishoda za UCITS fond, a najmanje jednom godišnje, revidira politiku iz stava 3 ovog člana.

Postupanje sa naložima

Član 33

Društvo za upravljanje dužno je da propiše i primjenjuje procedure i mjere za blagovremeno, fer i brzo izvršavanje transakcija u ime UCITS fonda.

Procedure i mjere iz stava 1 ovog člana moraju da ispunjavaju sledeće uslove:

1. nalozi izvršeni u ime UCITS fonda moraju se bez odlaganja i ispravno evidentirati i alocirati;
2. nalozi UCITS fonda moraju da se izvršavaju bez odlaganja prema vremenu prijema, osim ako to onemogućavaju obilježja naloga, tržišni uslovi ili ako to nije u najboljem interesu UCITS fonda.

Društvo za upravljanje dužno je da finansijske instrumente ili novčane iznose primljene saldiranjem izvršenih naloga bez odlaganja i ispravno prenese na račun odgovarajućeg UCITS fonda.

Društvo za upravljanje ne smije da zloupotrijebi informacije u vezi sa otvorenim naložima UCITS fonda i dužno je da preduzme sve razumne mjere u cilju sprječavanja zloupotreba takvih informacija od strane bilo kojeg relevantnog lica.

Pridruživanje i alokacija naloga za trgovanje

Član 34

Društvo za upravljanje može da pridružuje naloge za trgovanje date u ime jednog UCITS fonda sa naložima drugog UCITS fonda kojim upravlja, klijenta ili naložima datim za sopstveni račun, ako su ispunjeni sledeći uslovi:

1. ne postoje izgledi da će pridruživanje naloga naštetiti interesima UCITS fonda ili klijenata čiji se nalozi pridružuju;
2. da je propisana i primijenjena politika alokacije naloga koja dovoljno precizno uređuje fer alokaciju zbirnih naloga, uključujući način na koji količina i cijena navedene u nalogu utiču na alokaciju i postupanje sa djelimično izvršenim naložima.

Društvo za upravljanje dužno je da prilikom pridruživanja jednog ili više naloga za trgovanje UCITS fonda sa naložima drugih UCITS fondova ili klijenata, u slučaju kad je takav zbirni nalog djelimično izvršen, alocira realizovane naloge u skladu sa svojom politikom alokacije naloga.

Društvo za upravljanje ne smije da, prilikom pridruživanja naloga za sopstveni račun sa naložima UCITS fonda ili klijenata, alocira realizovane naloge na način koji bi naštetio UCITS fondu ili drugim klijentima.

Društvo za upravljanje dužno je da, prilikom pridruživanja naloga UCITS fonda ili klijenta sa naložima za sopstveni račun, u slučaju kad se navedeni zbirni nalog djelimično izvrši, alocira realizovane naloge UCITS fonda ili klijenta na način da imaju prednost pred naložima za sopstveni račun.

Izuzetno, ako društvo za upravljanje može da dokaže investitorima ili klijentima da bez pridruživanja naloga UCITS fonda ili klijenta nalogu za sopstveni račun, nalog ne bi bilo moguće izvršiti po tako povoljnim uslovima, ili ga ne bi bilo uopšte moguće izvršiti, društvo za upravljanje može da alocira realizovane naloge za sopstveni račun srazmjerno, u skladu sa politikom iz stava 1 tačka 2 ovog člana.

Informacije o dostavljanju obavještenja o povredi propisa

Član 35

Komisija će na svojoj internet stranici objaviti informacije o načinu prijema obavještenja o povredi propisa.

Informacije iz stava 1 obuhvataju sledeće:

1. komunikacione kanale za prijem obavještenja o povredi propisa i konačno postupanje sa takvim obavještenjima, uključujući posebne elektronske i poštanske adrese za kontaktiranje sa ovlašćenim licima Komisije;
2. postupke koji se primjenjuju na obavještenja o povredi propisa, u skladu sa odredbama člana 36 ovih Pravila;
3. režim poverljivosti koji se primjenjuje na obavještenja o povredi propisa, u skladu sa odredbama člana 40 ovih Pravila;
4. postupke zaštite radnika koji prijavljuju povredu propisa; i
5. izjavu koja sadrži jasno upozorenje da se za lica koja Komisiji prijavljuju povredu propisa, ne smatra da krše bilo kakvo ograničenje povezano sa objavljivanjem informacija koje je nametnuto ugovorom, zakonom ili drugim propisom, te da ni na koji način ne snose odgovornost u vezi sa takvim objavljivanjem.

Postupak dostavljanja obavještenja o povredi propisa

Član 36

Obavještenje o povredi propisa koje se dostavlja Komisiji sadrži sledeće:

1. kontakt podatke podnosioca prijave (ime i prezime, poštanska adresa, odnosno naziv društva i sjedište kad je riječ o pravnom licu, elektronska adresa, broj telefona);
2. podatke o licu koje je odgovorno za nezakonitost, ako su isti dostupni podnosiocu prijave;
3. predmet obavještenja o povredi propisa;
4. prateću dokumentaciju kojom podnosilac obavještenja raspolaže.

Komisija je dužna da primi obavještenje o povredi propisa koju je podnio anonimni podnosilac, u kojem slučaju će se zaštitne mjere iz čl. 39 i 40 ovih Pravila primjenjivati ako anonimni podnosilac obavještenja naknadno Komisiji otkrije svoj identitet. Komisija može od podnosioca obavještenja da traži pojašnjenje informacija iz obavještenja ili dostavljanje dodatnih informacija, a zavisno od okolnosti slučaja, vodeći se načelom efikasnosti i zaštite podnosioca obavještenja, ovlašćeno lice Komisije će kontaktirati podnosioca pisanim putem ili telefonom, osim ako podnosilac obavještenja nije drugačije tražio.

Posebni komunikacioni kanali

Član 37

Komisija će uspostaviti komunikacione kanale za prijem obavještenja o povredi propisa kojima se garantuje zaštita ličnih podataka. Obavještenje o povredi propisa Komisija prima kroz jedan od sledećih komunikacionih kanala:

1. u pisanom obliku neposredno ili poštom, sa naznakom: "ne otvarati - fondovi - povreda propisa";
2. elektronskom poštom na posebnu adresu elektronske pošte: "povreda.propisa@scmn.me";
3. na sastanku sa ovlašćenim licima Komisije.

Komisija je dužna da licu koje podnosi obavještenje pruži informacije iz stava 2 ovog člana prije nego što primi obavještenje o povredi propisa ili najkasnije pri prijemu istog.

Postupanje sa obavještenjem o povredi propisa

Član 38

Komisija će po prijemu pisanog obavještenja o povredi propisa potvrditi prijem istog na poštansku ili elektronsku adresu koju je naveo podnosilac, osim ako je podnosilac izričito naveo drugačije ili ako Komisija opravdano vjeruje da bi potvrda prijema ugrozila zaštitu identiteta podnosioca prijave.

Ako lice zatraži sastanak sa ovlaštenim licem Komisije radi dostavljanja obavještenja o povredi propisa, u skladu sa članom 37 stav 2 tačkom 3 ovih Pravila, Komisija je dužna da osigura zapisnik sa sastanka dokumentovan u jednom od sledećih oblika:

1. zvučni zapis razgovora u trajnom i dostupnom obliku; ili
2. pisani zapisnik sa sastanka koji sastavlja ovlašćeno lice Komisije.

Podnosilac iz stava 2 ovog člana ima pravo da provjeri zapisnik sa sastanka, kao i da svojim potpisom izrazi saglasnost ili uložiti prigovor na isti.

Zaštita radnika

Član 39

Komisija će razmjenjivati informacije i sarađivati sa drugim nadležnim organima koji učestvuju u zaštiti radnika koji prijavljuju povredu propisa od nepoštenog postupanja do kojih može doći zbog prijave povrede propisa ili u vezi sa njom.

Saopštenje koje lice upoznato sa tajnim podatkom unese u obavještenje o povredi propisa ne smatra se povredom čuvanja poslovne tajne, niti se smatra kršenjem bilo kakvih ograničenja otkrivanja informacija koja su određena ugovorom, zakonom ili drugim propisom.

Prosljeđivanje podataka unutar i izvan Komisije

Član 40

Na zaštitu ličnih podataka podnosioca prijave i prijavljenog lica primjenjuju se odredbe zakona kojima je uređena zaštita ličnih podataka.

Ovlašćena lica Komisije ne smiju da otkrivaju, posredno ili neposredno, identitet podnosioca prijave ili prijavljenog lica ili bilo koju drugu naznaku okolnosti na osnovu kojih bi se mogao utvrditi identitet podnosioca prijave ili prijavljenog lica.

Izuzetno, mogu se u unutar ili izvan. Komisije, prosljediti podaci o identitetu podnosioca prijave ili prijavljenog lica ili bilo koja druga naznaka okolnosti na osnovu kojih bi se mogao utvrditi identitet tih lica, kada je:

1. to potrebno u vezi sa pokretanjem i/ili započinjanjem prekršajnog ili krivičnog postupka;
2. to nužno radi sprečavanja izvršenja krivičnog djela; ili
3. dat pristanak podnosioca prijave.

Član 41

Ova pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01/9-849/5-25

Podgorica, 5. 8. 2025. godine

Komisija za tržište kapitala

Predsjednik Komisije,

Željko Drinčić, s.r.